

Curs extraordinari de la Universitat de Saragossa, «El “continuum” romànic. La transició entre las lenguas románicas, la intercomprensión y las variedades lingüísticas de frontera» (15-17 de juliol de 2020). — Els dies 15-17 de juliol de 2020 va tenir lloc a la seu universitària de Jaca (Osca) aquest curs extraordinari de la Universitat de Saragossa, que compta amb el suport de la Càtedra Johan Ferrández de Heredia. Es tracta de la quarta edició dels cursos organitzats pels doctors Javier Giralt Latorre i Francho Nagore Laín, professors del Departament de Lingüística i Literatura Hispàniques de la Universitat de Saragossa —els anteriors tractaren sobre «Lenguas minoritarias en Europa y estandarización» (2017), «La normalización social de las lenguas minoritarias. Experiencias y procedimientos para la salvaguarda de un patrimonio inmaterial» (2018) i «Aragonés y catalán en la historia lingüística de Aragón» (2019)—, que tots els estius assoleixen un èxit d'alumnat, entre els quals cal destacar un bon nombre d'estudiants universitaris, especialistes i, sobretot, interessats en les llengües pròpies d'Aragó.

En l'edició d'enguany, els ponents aprofundiren en el concepte de frontera i en el de llengües de transició (o varietats de frontera) i oferiren, en general, una exposició detallada d'aquests dos conceptes en l'espai geogràfic de la Península Ibèrica. S'analitzaren, així mateix, les diferents realitats lingüístiques que perviuen en aquelles zones de transició en què conflueixen o han confluït dues o més llengües romàniques. Entre d'altres aspectes, alguns ponents van incidir en determinades parles híbrides que, sovint, són de difícil adscripció; i tots van convergir en la idea que les fronteres lingüístiques esdevenen en la major part dels casos difuses en tot l'anomenat continuum romànic.

Dimecres 15 de juliol intervingueren António Bárbo Alves, que va parlar sobre «El mirandés, lengua fronteriza entre el portugués y el español, en el conjunto lingüístico astur-leonés», Xoan Babarro González, que va exposar com es produeix «La transición del gallego al asturiano entre el Navia y el Eo»; la intervenció de José Enrique Gargallo Gil va girar al voltant de «La *fala de Xálima*, encrucijada lingüística entre el ámbito gallego-portugués y el castellano-leonés (extremeño)» i Esteve Valls Alecha va oferir una exposició sobre la «Aplicación de la dialectometría al estudio de las distancias dialectales en Aragón». Dijous 16 de juliol presentaren les seves conferències María Victoria Navas Sánchez-Élez, sobre «El barranqueño: entre el portugués y la variedad andaluza del espanyol», José Enrique Gargallo Gil va exposar els trets més generals de «Las hablas churras: castellano-aragonés al calivo del valenciano», Vicent Beltran Calvo va parlar sobre «Las hablas valencianas de frontera: entre catalán, aragonés y castellano», i va cloure aquesta sessió el professor Jesús Vázquez Obrador, que va realitzar una descripció detallada sobre els trets més rellevants de «La transición en el Pirineo central: del ansotano al benasqués». Les sessions van finalitzar divendres 17 de juliol amb les ponències de Maria Teresa Moret Oliver, que va descriure com es produeix «La transición entre el aragonés y el catalán» a la zona ribagorçana de la província d'Osca, i Ramon Sistac Vicén, va exposar les característiques més rellevants de «La transición del catalán al occitano».

Els directors del curs, els professors Giralt i Nagore, el van cloure amb unes paraules d'agraïment a l'alumnat i als ponents, tot tenint en compte la situació en què es va dur a terme a causa de la pandèmia, i van anunciar que, com s'ha fet en les edicions anteriors, les conferències es publicaran en un volum de la col·lecció «Papers d'Avignon» de Prensas Universitarias de la Universidad de Zaragoza, adscrita a la «Càtedra Johan Ferrández d'Heredia de lenguas propias de Aragón y patrimonio inmaterial aragonés».

Maria Teresa MORET OLIVER
Universitat de Saragossa